

лаш министри ўртоқ Чазов қасам ичиб ваъда берганига қарамай, ҳалқимизнинг сиҳат-саломатлигини яхшилаш кўп нутқлари ва мақолалари ҳозирча ҳеч қандай яхшиликка олиб боргани йўқ. Айни чакана нархларда маҳ-

Ички ишлар органлари ва ички ишлар нормаллаштириш чораларини кўрмоқдалар. Жамоат тартибини ашаддий бузувчилардан 48 киши қўлга олинди. Шу факт юзасидан жиноий иш қўзғатилиб, тергов ўтказилмоқда.

Партия турмуши: идеология ва ҳаёт

Қайта қуриш, ошқоралик ҳаётимизга қанчалик чуқур кириб боради сари ўз ечимини кутаётган долзарб муаммолар янада яққолроқ кўзга ташланмоқда. Ана шундай муаммолардан бири — республика илмий атеизм уйи ва унинг ошқоралик филиаллари масаласидир. Узоқ йиллар давомида бу соҳада жиддий ўзгариш ясаш лозимлиги ҳақида катта-кичик анжуманларда кўп гапирилди. Бироқ белгиланган тадбирлар, берилган ваздалар йиғилиш бўлиб ўтган заҳраларда қолиб кетди. Атеизм уйлари фаолиятини жонлантириш ва шу билан боғлиқ муаммоларини ҳал этишдаги эвристик-тебранишлар ҳамон давом этмоқда. Ҳолбуки, бу соҳани тубдан қайта қуриш мавриди аллақачон етган.

КАДРЛАР ҚАЁҚКА КЕТИШЯПТИ?

ЭШИК очилиб, «мумкинми?» дея хонага кириб келган аёл директор бегона одам билан талашиб ўтиришни кўргач, дув қириқиб уйга қайтди. Ортида қайтаётганли Миразиз Яхёев аёлга пeshов туриб, «келин, келавинг, Озода» деб уни хижолатдан қутқарди.

«...Аризамга қўл қўйиб берсангиз, — деди аёл қўлидаги қорғонни М. Яхёевга узатиб. — Ўз фикрингизда қолиб-сиз-да. Бир-биримизни энди тушунаётганим. Ишларингиз, ҳаракатингиз ҳам чакки эмасди. Бирга ишласак бўларди. Балки яна ўйлаб кўрарсиз».

Ўй, қарорим қатъий. Мақтабга ишга киришиман. М. Яхёев аризамга имзо чекиб, чуқур тин олди. Бошини қўйи солиб, узоқ ўтириб қолди.

Тошкент ошқоралик илмий атеизм уйи филиали ходими Озода Ғуломованинг ишдан бўшаб тўғрисида ариза билан директор ҳузурига келиши республика илмий атеизм уйи фаолиятида ягона ҳодиса эмас. Қолаверса, М. Яхёев ҳам бундай аҳволга биринчи мартабга тўшмагани йўқ. Кейинги йилларда республика илмий атеизм уйи ва унинг ошқоралик филиаллари кадрлар қўйимсизлиги тобора ортиб бораётган. Фақат ўтган икки йил давомида олти мишга яқин кадр алмашди.

Агар ошқоралик илмий атеизм уйларидаги кадр бирда уч нафардан ходим ишлашини ҳисобга олганда бу кадрлар қўйимсизлиги 200 фоиз деган гап. Энг ачинадигани, ишдан бўшаб кетган кадрларнинг ўртача иш стажини бир йўғи 1,5—2 йилни ташкил этади, ҳолос. Яъни улар бу соҳанинг пасту баландини яхши билмайдилар, уни чуқур ўзлаштирмай туриб, ишдан кетадилар. Ҳўш, нега шундай бўляпти? Умуман кадрлар қайта келишяпти?

Биз республика илмий атеизм уйи ва унинг ошқоралик филиаллари фаолиятини ўрганиш давомида бу саволларга жавоб топишга ҳаракат қилдик ва ўйлаб одамларнинг айнаш шу ҳақдаги фикри билан қизиқдик.

Республика илмий атеизм уйи Хоразм ошқоралик филиал раҳбари Исмоил НАЖИМОВ: — Бунинг ҳеч ажабланидан ери йўқ. Ҳозир ҳамма жойда инсон омилига эътибор ортиб бораётган. Ҳар бир ташкилот, корхона, завод ва фабрикаларда ишчиларнинг самарали меҳнат қилишлари учун барча кулайликлар яратилмоқда. Бизда эса мутлақо бўлиб, аксинча. Илмий атеизм уйлари ташкил этилганда ҳақондай бўлган бўлса, ҳозир ҳам деярли ўшандайлигига турибди. Ишлаш учун ҳеч қандай соҳал ва моддий кулайликлар яратилмаган.

Оддий бир мисол: Биз — илмий атеизм уйи ходимларидан тортиб, раҳбарларига ҳам ўз соҳамизга турлош иш қаредра бор экан деб доим жонсарак юрамиз. Негаки мактаблардан бир-икки соат қўшимча дарс олиш ёки бир-икки жойда лекция ўқиш имкониятига эга бўлишга, фақат маош билан тирикчилик қилиш кийин. Айниқса, ҳозирги шaroитда беш-олти фарзандли оила бошлиғи 100 сўм утироғидан маошга кўз тикиб утиролмайди, албатта...

Республика илмий атеизм уйи Тошкент ошқоралик филиали раҳбари Валентина МАХАМАТОВ: — Мен ошқоралик атеизм уйида иш беш йил ишладим. Яна иш-ламоқчим эдим, аммо кучим, имкониятим бундан ортиқча

етмади. Шу йиллар давомида фарзандларим улгайиб, турмуш ташвишларим кўпайди. Бу — ҳаёт қонуни. Вақт ўтиши билан оилам олдида уй-жой ва бошқа социал муаммолар пайдо бўлди. Лекин «шу соҳада узоқ йиллардан бўлиб ишлайсан, қандай ташвишларинг бор, турмуш шароитинг, аҳволинг қандай» деб сўрайдиган бирор ҳамхўр топилмади. Бошқа ишга ўтишга мажбур бўлдим.

Республика илмий атеизм уйи Сардароб ошқоралик филиал раҳбари Усмон ҚОСИ

МОВ: — Бошқа одам билан гаплашсангиз яхшироқ бўларди. Мен яқинда ишимни ўзгаришмоқчиман...

Бундай мисолларни кўп-ла келтириш мумкин. Лекин уларда билдирилган фикр-мулоҳазаларнинг маъмуний, мохияти битта: республика илмий атеизм уйи ва унинг ошқоралик филиаллари ходимларининг самарали, ҳатто нормал ишлашлари учун ҳам шароит йўқ. Шу боис бу ерга янги ишга кирган кадрлар ҳали ўз вазифалари билан танишиб улгурмасдан қўлиш таралдуғига тушиб қоладилар. Негатив улар бу соҳа оstonасидан ҳатлаб ўтишлари билан қавртири олиш, уй-жой шароитини яхшилаш, меҳнатига яраша моддий ва маънавий яхшилатдан рағбатлантириш, меҳнат оғунасидан кўрорат, саноаткорларга пўтёвка олиш каби муаммолар эшиги ўзлари учун ёпиқ қолганлигини сезиб қоладилар.

Республика илмий атеизм уйи ва унинг ошқоралик филиаллари фаолияти билан уш а таниш бўлмаган киши аҳвол шу даражада бўлмаса керак, ҳар ҳолда у ерда одамлар ишлайшяпти-ку дея эътироз билдириши мумкин. Бу ўринда, аввало атеизм уйи ходимлари ўзларига бўлган эътибор ва қўрсатилаётган «хамхўрликка» яраша меҳнат қилаётганликларини ушмаслик лозим. Андиқор қилиб айтганда, бу соҳа ходимларининг 80 процентга яқини атеизм уйлари билан бир вақтинг ўқиди турли ташкилот ва муассасаларда ҳам ишлайдилар ва асосан ўша жойлардаги кулайликлардан манфаатдор бўладилар. Ходимларнинг қолган 15—20 процентини эса, шу соҳа бўйича илмий иш қилиш мақсадида тишини-тишинга қўйиб меҳнат қилаётганлар ёки меҳнат стажини узилиб қолмаслиги учун бирор иш топилгунга қадар «жон саклаб» турган кишилар ташкил этади. Бу икки тоифадан оддий улар учун ҳам ўзларининг атеизм уйларидаги асосий бурчлари иккинчи даражада вазифага айланиб қолган.

Тўғри, республика илмий атеизм уйи ва унинг ошқоралик филиалларида ўз соҳасининг жонқуяр, фидойилари ҳам бор. Лекин бундай кишилар бармоқ билан санарли ва уларнинг сафни тобора сейрақлашиб бормоқда. Масалан, бутунга келиб атеизм уйларида 15—20 йиллик иш стажига эга бўлганлардан республика бўйича фақат тўрт киши — республика илмий атеизм уйи ходими Муаттар Жабборов, унинг Тошкент, Наманган, ошқоралик филиаллари раҳ-

барлари Баҳром Тожибоев, Эгамберди Бозоров ва Қорақалпоғистон АССР филиали ходими Улман Қаримўлаев ва қолди, ҳолос. Биз билан мулоқотда улар ўз касбининг севишларини, бу соҳага кўп йиллар меҳнатлари сўнгганини учун ҳам ундан кўнглик узоқ-маётгани ҳамда аҳвол шу даражада давом этаверса, атеизм уйларида кадрлар масаласи янада мураккаб тус олиши ҳақида ташвишланиб гапирдилар.

Шунингдек, улар қайта қуриш ўз соҳаларига ҳам етиб келишини ва ижобий ўзгаришлар рўй беришини сабрсизлик билан кутаётганликларини алоҳида таъкидладилар.

Қизиқ, жамиятимизда қайта қуриш бошланганига тўрт йилдан ошмаганига қарамай, республика илмий атеизм уйи ва унинг ошқоралик филиаллари қайта қуришга дахлдор соҳа бўлиб қолаверса? Айнан қайта қуриш, ошқоралик илмий атеизм уйлари четлаб ўтаётгани учун ҳам кадрлар турли томонга тарқаб кетишяпти. Қўриниб турибдики, бу ерда кадрлар қаёққа кетишяпти, деб ҳайрон бўлишнинг ҳолати йўқ.

«Диний таассубларга қарши курашда ниҳоятда эҳтиёт бўлиш керак; бу кураш вақтида диний ҳиссиётларни ҳақорат қилган кишилар катта зарар келтиришлар. Пропаганда йўли билан, маориф-маданият йўли билан курашмоқ керак. Курашнинг кескинлаштириб юбориш билан биз оммани ғазаблантириб юборишимиз мумкин; бундай кураш омманинг дин принципига мувофиқ бўлишини мустақамлайдилар, бизнинг кучимиз эса бирлашадилар. Диний мутаассибликнинг энг катта манбаи — қашшоқлик ва маданиятсизлик; биз айнан шу офатга қарши курашшимиз керак».

В. И. ЛЕНИН.

Улар янгилиниш, покланиш руҳи билан яшайётган, сидиқдидан қилинган меҳнат қадрланиб, ҳар бир одам учун қўлай шароитлар яратиб берилаётган жойларга — ташкилот, муассаса ва корхоналарга кетишяпти.

МУСТАҚИЛЛИК БЎЛМАГАЧ...

ЎЗ коллективни ходимларига соҳал, маданият, ҳаёт оддий шароит яратиб бериш имкониятига эга бўлмаса бу қандай ташкилот? Унинг бирор масаласи мустақил ҳал қилиш учун юридик ҳуқуқ борми ўй? Умуман республика илмий атеизм уйи ва унинг ошқоралик филиаллари қайси идора ёки министрликка қарайдми?

Бизнинг ташкилотимиз республика илмий атеизм уйи дейилсада, республика миқёсидан мустақил ташкилот сифатида ҳеч қандай қайд этилмаган ва фаолият ҳам қўрсата олмайди, — дейди республика илмий атеизм уйи партия ташкилотини секретари Шоира Сатторов.

Бунинг устига у бирор идора ёки министрлик тасарруфидан ташкилот ҳам эмас. Ҳолбуки, Иттифоқимиздаги 50 дан ортиқ илмий атеизм уйларидаги баъзилар ўз республикаларидан Маданият министрлигига, айрим-

лари эса қасаба соҳалари Совети раҳбарлигида фаолият қўрсатадилар. Тўғри, биз ҳам республика «Билим» жамияти билан ҳамкорликда иш юритамиз. Жамиятда вақти-вақти билан ҳисоб бериб турамыз. Аммо «Билим» жамияти бизга на моддий ва на бошқа жиҳатдан ёрдам беради. Очиги, номинга, расмий учунгина «Билим» жамияти тасарруфиданмиз, ҳолос.

Ҳуқуқ масаласига келсан, бу борада ташкилотимиз ҳеч қандай ваколатга эга эмас. Унинг ичтирида давлат томонидан республика илмий атеизм уйи ва унинг ошқоралик филиаллари учун актралланган бюджетдан бошқа ҳеч нарса йўқ. У ҳам атеизм уйи ходимлари ва хизматчиларнинг маошидан деярли ортайдми.

Биз бу мавзудаги суҳбатимизни Фарғонада, республика илмий атеизм уйи ошқоралик филиали раҳбари Комилжон Хожиматов билан давом эттирдик.

— Илмий атеизм уйлари боши йўқ тана, ёҳуд танаси йўқ бошга ўхшайди. У на мустақил ҳаракат қилди, на

сатиш у ёқда турсин, ҳатто уларнинг бор-йўқлиги ҳам сезилмай қолди.

Маълумки, республика илмий атеизм уйи 1962 йилда ташкил этилган. Унинг ошқоралик филиаллари ҳам 20-25 йилдан бўён фаолият қўрсатиб келишяпти. Аслини олганда, бу давр ичда республикада атеизм уйлари ходимлари барча меҳнат коллективлари билан узвий алоқа ўрнатган бўлишлари, яъни жойларда одамлар атеизм уйлари ва уларнинг фаолияти ҳақида муайян тушуничага эга бўлишлари лозим эди. Амалда-чи?

Биз Қорақалпоғистон АССРнинг Нукус шаҳар ва районларида бўлиб одамлардан атеизм уйи ҳақида сўраганимизда уларнинг аксарияти «У қандай ташкилот?» деб саволимизга савол билан жавоб қайтаришди. Фақат Қорақалпоғистондагина эмас, балки бошқа областларда ҳам кўпчилик атеизм уйлари қандай фаолият қўрсатиши у ёқда турсин, ҳатто унинг борлигини ҳам билишмайдилар.

Масалан, республикамизда энг ахши атеизм уйи ҳисобланган Андиқон ошқоралик филиалини олайлик. Ҳозирги кунда у кўргазмалар қўроқлар ва техника воситалари билан қисман бўлсада, таъминланган ягона илмий-атеизм уйидир. Бу ерда кўргазмалар заллари, кинолекторий ишлаб турибди. «Ерда ҳаётнинг пайдо бўлиши», «Диннинг келиб чиқиши», «Ислом ва хотин-қизлар», «Дин ва санъат» каби саккиз бўлимдан иборат кўргазмалар залда ислом динининг келиб чиқишидан тортиб, ҳозирги кунимизгача босиб ўтган йўли ўз аксини топти. Айниқса бу ердаги овозлаштирилган андиқон кўнглида катта қизиқиш уйғотиши табиий.

Бироқ мана шундай манбадан самарали фойдаланилмапти. Маҳаллий партия, совет органлари ёрдами билан диннинг келиб чиқишига оид тарихий ашёлар ва ноб қўлланмалардан иборат 100 минг сўмликдан зиёд кўргазмалар зал ташкил этилгану, у ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Штат йўқлиги сабабли бу ерда иш тарихини яхши билидиган на экскурсовод ва на унга кўз-қўлоқ бўлиб тургани оддий қоролу бор. Ҳар кун бу нарсаларнинг ҳаммаси тизилсиз-жағсиз қўлуф-қалитга ишониб ташлаб кетилди. Бундай аҳволда бирор кўнглисиз ҳодиса бўй бермайдми, деб ким қафолат бера олади?

Бундан ташқари ошқоралик атеизм уйи шаҳар марказидан 3-4 километр наридаги маҳалланинг эски масжидида жойлашган. Бу томонга транспорт қатнамайдми. Шу сабабли ҳам атеизм уйига асосан мактаблар, олий ўқув юрти, ташкилот ва корхоналар томонидан экскурсия уштартирилганда одамлар келишадилар. Биз бу ерда ошқоралик уштартирилган маҳалласини ошириш институтидан мана шундай экскурсияга келган бир гуруҳа одамлар билан суҳбатлашдик.

— Областида ислом динига оид бой тарихий манбага эга бўлган шундай жой борлигини билмас эканмиз, — дейди Андиқон районидagi 18-ўрта мактабнинг география фани ўқитувчиси Раҳмонли Эргашев. — Шахсан мен шу ерда кўп нарсани тушуниб етдим. Бу ерда мактаб ўқувчиларини ҳам олиб келсан, фойдадан холи бўлмайди.

Шунингдек, Ленинск шаҳридаги 21-ўрта мактаб ўқитувчиси Умарали Узоқов, Андиқон район халқ маориф бўлими методисти Зокиржон Ғуломовлар ҳам ошқоралик атеизм уйи фаолияти билан биринчи марта ақиндан таниш-таштанликларини айтдилар. Умуман, бу ерда нафақат эътилоб, балки шу соҳа бўйича бевосита иш олиб бораётган мутасадди олимлар ҳам деярли бўлишмайдилар. Бошқа областларда ҳам мана шу аҳвол. Айрим областларда эътилоб, олимлар, ҳатто ошқоралик илмий атеизм уйлари қаредра жойлашганини билмайдилар. Шундай экан, жойлардаги оддий меҳнатқилар ўз областларидан илмий атеизм уйлари борлигини ва қандай ташкилот эканлигини қаредра билсинлар!

А. МАДАТОВ, «Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Ангор райони пиллакорлари давлатга 200 тоннага яқин хом ашё топшириб катта муваффақиятни қўлга киритишди. Бунда кўпгина хўжаликларнинг пиллакорлари катта ҳисса қўшдилар.

Суратларда: 1. «Талпинлар» совхозининг пиллакорлари Рўзқол Маъмурқулов. 2. Район пиллакорлиги идораси лаборанти Санобар Ғолиева хом ашё сифатини текширмоқда. 3. К. Маркс номидаги колхоз аъзоси Бекмурод Алланазаров бу йил 180 килограмм юрени нави пилла топширди. 4. «Октябрь» 50 йиллик» колхоз аъзоси Ҳайитмурод Расулов оила аъзолари билан 200 килограммдан зиёд хом ашё олишди.

В. МОЛГАЧЕВ суратлари.

АГРОСАНОАТ ХАБАРЛАРИ

РАЙОНДА БИРИНЧИ

Китоб районидagi «Қишлоқ» совхозини чорвадорлари давлатга сўт топшириш ярим йиллик планини районда биринчи бўлиб бажаришди. Қўлул пунктларига 164 тонна ўғитга 170 тонна ёки ўғит йилнинг шу даврига нисбатан 20 тонна кўп сўт етказиб берилди.

Совхозда айни кунларда июль ойи ҳисобига давлатга сўт топширилмоқда.

Х. РАҲМОНОВ.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Май ойида рўй берган табиий офат тудайди Қарши районидagi Карл Маркс номидаги совхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Маҳкам Ҳазратқулова бошлик бригадасида ҳам чигит қайтадан эндилади. Миришкорлар тадбиркорлик билан иш тутиб, уни қисқа муддатда тўла ундириб олишга муваффақ бўлишди. Парваршиш кўп йиллик тажриба асосида олий бориқларнинг тудайди ҳозир даладар лйилли либосга бўр-канди.

Х. НАЗАРОВ.

ТАХРИРСИЗ ХАТЛАР

Қаредан топса бўларкин?

Тошкент, Самарқанд, Қўқон, Шаҳрисабз чинни заводлари маҳсулотларини кўриб лол қолмасин, қўли гул усталарга раҳмат айтиб, фабрикаларда Ленин қани ўша чинни лаганар-у қосалар, чойна-у пиллалар, деган ҳақли савол турғилади. Ҳақиқатан ҳам қани улар? Ахир чинни идишлар юзлаб эмас, минг-мишгаб ишлаб чиқарилади-ку. Ҳар хил сизимдаги чойнақларни қўриб ҳавас қиламиз. Бу нарсалар йўқ эмас, бор. Фақат улар қаёққа кетаётир?

Улар чайковчилар қўлида Магазинларда қингир-қий-қий қоса, лиқобчадан бўлиб бошқа чинни идишлар йўқ, ҳисоби. Айни вақтда чинни заводларининг кейинги беш йилликлар ҳисобига ишлаётганини радиога эшитиб ёки матбуотда ўқиб, баъзан бу гапларга ишонмай қолсан, киши. Баъзан бу соҳада ҳам кўзбўйамчилик ва қўшиб ёзишга йўл қўйилмаётганимиз, деб ўйлаб кетамиз.

Умуман, бежирим чойнақ, пиллалар, қоса-лаганларни қаредан топса бўларкин?

У. БЕКМУРОДОВ, Денов райони.

Харидорлар мамнун

Чилонзордаги марказий ВАЗ корхонаси қошида анчадан бери фаолият қўрсатаётган «Автомагизин» ҳар доим одамлар билан тавжум.

Барча ишларимизни харидорларнинг бутунги кун талаби асосида қайта қурашмиз, — дейди Магазин-салон мудири Эркин Бобожонов. — Чунки харидор талаби — қақли талаб. Шунинг учун ҳам план-топириқларимизнинг ошириб бажарилмаган ойн, йили йўқ.

Ҳақиқатан ҳам, бу савдо корхонасида қатъий тартиб ўрнатилган. Масалан, автомагизинга келтирилган янги

машина ёки камбў асбоб-ускуна олиш учун харидорлар ариза ёзишди. Бу аризалар карточка системасида, яъни яшаш ёки ишлаш жойлари, телефон номерлари билан тўлғизилади. Мол келиши билан харидорларга телефон, телеграмма ёки хат орқали бу ҳақда маълум қилинади. Шу босидан бу ерда тартибсизлик ва асаббўзарликка чек қўйилди.

Сотувчилардан Р. Раупов, А. Усмоновнинг қўли-қўлига тегадилар. Магазин-салонда осиб қўйилган Ҳар хил керакли эълон ва таблиқчалар харидорлар билан сотувчи ўртасидagi муомаланинг янада яхшиланшига хизмат қилипти. Салонда рангли фотокреклама ва эълонлар, кўп. Бу енгил машиналарнинг маркази, тили, унинг баҳоси ва бошқа хил техника характеристикалари битилган.

Бу ерда имтиёзли ҳуқуққа эга бўлган уруш ва меҳнат ветеранлари, интернационал-жангчилар, меҳнат қаҳрамонлари ҳамда пенсионерларга эътибор айланиса, катта. Энг муҳими, вақт тежалди, асаббўзарлик, сарсон-саргардонликка ўрин қолмади.

Шунингдек, магазин-салон қошида харидорларнинг талаб ва истакларини ҳисобга олиб, харид қилинган янги машиналарни зағлашдан асровчи ихчам цех ташкил қилинди.

Харидорлар таклиф ва истаклари ёзилган раҳматномалар ҳам ушбу китобда анчагина.

Б.АМ ишчиси А. Халилов. Ушбу Ватан урушини қатнашчиси Ф. Расулов. II группа инвалиди А. Шипилов. Совет Иттифоқи Қаҳрамони, А. Кузьмин, меҳнат ва уруш ветерани, истефодаги генерал-майор М. Шапольников, уруш инвалиди В. Ленин, полковник Г. Павлов каби қўлул харидорларнинг дил сўзлари коллективга қувонч бағишляпти. Хизмат ҳолис бўлса, аҳоли мамнун бўлиши турган гап.

М. САМИРОВ, Ўзбекистон ССРда хизмат қўрсатган ўқитувчи.

Интернационализм ва ватанпарварлик — тарбиямиз шиори

БИЗНИНГ АНКЕТА

МИЛЛИЙ ЎЗЛИГИНИ АНГЛАШ

Ортинк ВАФОВЕВ.

Бухоро ошқоралик ва енгил саноат технологияси институтини доцентин, СССР халқ маорифи аълочиси

1. КПСС XXVII съезди қарорлари ва XIX Бутуниттифок партия конференцияси резолюциясида олган суралган миллий есибатнинг ленинча принципидан мустақам қарор топтириш ва ижодий ривожлантириш учун асосий эътибори. Сизнингча, ишларга қаратилган эътибори.

2. Мамлакат яхши халқ хўжалиги комплексини мустақамлашда интернационализм ва ватанпарварликнинг ўрни қандай бўлиши лозим?

3. КПСС Марказий Комитетининг миллий ва миллатлараро муносабатларга бағишлангандаги Пленумига қандай умидлар боғланган?

улятининг етарли тушуниқса, ўз билимининг инсоният яратган бойликлари билан тўлиқ бўлмаса, миллий ўзлигини англаш ўрни миллий кибор-хаво, худбинлик эгелайверади.

2. Мамлакат яхши халқ хўжалиги комплексини мустақамлашда ватанпарварлик ва интернационал тарбияга ҳар жиҳатдан конкрет, реал қарамоқ керак. Баландлар-

воз гаплардан амалий ишга ўтиш, барча соҳалардаги реал оқоеларни, мавжуд муаммоларни чуқур таҳлил қилиш лозим. Агар булар бундан кейин ҳам ҳал этилмасдан, йиғилиб қоладиган бўлса, қайта қуришга қарши кўчлар қалтиш ваъзят яратиш учун улардан усталик билан фойдаланиб, ватанпарварлик ва интернационал тарбияга путур етказадилар. Ватанпарварлик

1. Янгилашнинг шароитида миллийлик ва миллатчилик миллатчилик ва миллий муаммолар, миллий туғур ва миллий маддоқлик, миллий тўғур ва миллий худбинлик, миллий ўзлигини англаш ва миллий кибор-хаво, миллий ва диний онг масалалари кенг, ошқоралик муҳомаа этилмоқда. Бундай жараёнда миллий масаланинг ана шунга ўхшаш бир қанча категорияларини фарқ қила билиш муҳим аҳамиятга эга.

Ҳар бир миллат вақилида ўз тарихий ўткиш, маданий мероси, ижобий миллий анъаналарини ўрганишга, йўқолиб бораётган тарихий жойлар қолларини саклаб қолишга бўлган қизиқиш билан йилга ортиб бормоқда. Дарҳақиқат, миллий ўзлигини англаш жараёни — табиий, объектив, қ.нуний жараён. Бу социализмнинг, қайта қуриш, демократиянинг талабдиси. Аммо миллий ўзлигини англаш ўзининг синфий асосини сакласа, миллат манфаатлари ва унинг бошқа миллатлар билан дўстлиги, қардошлиғи ва ҳамкорлиги муносабатларини тўғри тушунишга, уни ҳимоя қилишга қаратилган бўлса, миллий ва умумсовет ифтихори уйғунлашиб, интернационал туғур билан биришиб кетса, ижтимоий ривожланишга ижобий таъсир қўрсата олади. Агар ҳар бир миллат вақили бошқа қардош халқлар олдидан ўз миллий ва интернационал бурчини, жавобгарлиги мас-

